

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д. изк. Йордан Гошев – преподавател по хармония и полифония в

ЮЗУ „Н. Рилски”, Благоевград

относно дисертационен труд за присъждане

на образователната и научна степен „ДОКТОР”,

представен от

Джу Пейбин, редовен докторант към катедра „Композиция”, Теоретико композиторски и диригентски факултет, НМА „Проф. Панчо Владигеров“,

София

на тема: **Относно спецификата при творчеството на художествени песни по стихове от древнокитайска поезия – поглед върху произведенията на Цин Джу, Тан Сяолин и ЛуоДжунжун.**

Джу Пейбин е завършил Тиендзинската музикална академия и Сямънския университет и придобива бакалавърска степен по литература и магистърска степен по изкуство. Автор е на камерни и симфонични произведения, теоретични разработки и учебници, изнася публични лекции в Пекиния университет, Тиендзинската библиотека, Тиендзинския педагогически университет и др. Лауреат е на национални награди както за композиторското му творчество, така и за негови теоретични анализи.

Дисертационният труд съдържа: Увод, три глави, Заключение и библиография. Ползваната литература обхваща теоретични разработки, дисертации и нотна литература.

В **УВОДА** е представена идеята на докторанта да разкрие ролята на старо китайската поезия в творчеството на китайски композитори от три

поколения, естетическата красота и музикалното съдържание при композирането на художествените песни. Тази разработка дава възможност да се запознаем със зараждането и тенденциите за развитие на композирането на китайска музика, стиловите характеристики на авторите и претворяване на поетичното наследство на тази огромна страна.

В Увода са представени намеренията на Джу Пейбин, но липсва стандартната информация за задачи, методология на изследването и хипотеза на труда.

В първа глава „Естетическа мисъл и творчески тенденции при Цин Джу“, докторантът представя биографията на един композитор с многопосочни превъплъщения и интереси – поет, композитор, правист, авиационен специалист, преводач, политик, военен специалист... Представени са разбиранията на композитора към основните музикално изразни средства - тоналност, ритъм, хармония и мелодия, за съответствието поезия-музика и „ако съществува съответствие между съдържанието на текста и звученето на произведението, като цялостното възприемане на една песен не може да влиза в противоречие със смисъла на стиховете“, за необходимостта да се спазва прозодията, за влиянието, което оказват върху творчеството му Рихард Вагнер и Хюго Волф. При анализа на песните Джу Пейбин се спира на художествените песни „Голямата река тече на изток“ и „Аз живея край извора на Яндзъ“, които най-убедително представят таланта и композиторските способности на Цин Джу. На преден план в анализите на дисертанта са представени съчетаването на изтънчената китайска поезия от една страна и използването на западноевропейската музикална функционална система, от друга. Изборът на един композитор, който оставя трайна следа в китайското професионално композиторско творчество, независимо дали става въпрос за съчетаване на думи и мелодия или за сътворяване на музикална

атмосфера е аргументиран детайлно от Джу Пейбин. Представил е в разработката си основополагащата роля на Цин Джу за китайската композиторска школа и критерии за съотнесимост с традициите на европейските композитори от края на 19-ти век.

Втора глава *Естетическа мисъл и творчески тенденции при Тан Сяолин* посветена на живота и творчеството на „първият китайски композитор в новата история на страната, който успява да съчетае западните съвременни композиционни похвати с китайската традиционна музикална култура“. Получил образованието си в САЩ и един от студентите на Паул Хиндемит, Тан Сяолин въвежда нови музикални похвати и средства при създаването на нова музика. Джу Пейбин много успешно и с познаване анализира прилагането на системата на Хиндемит при секундовата прогресия в мелодията, тоналност, хармонични последования, отражението на традиционната музика върху спецификата на тоналния план, на стремежа на Тан Сяолин да вплете китайската пентатоника в ладовата система на Хиндемит. Подбраните художествени песни представят композитора като изтънчен познавач на древната китайска поезия и един от представителите на жанра от 40-те години. Емоционалното пресъздаване на текста е израз на майсторство и вещина, на хармонично изграждане, което плътно следва повествованието на текста и прецизирано като изразност. Джу Пейбин чрез своите анализи много умело успява да представи своеобразието на китайския композитор и деликатното претворяване на китайската традиционна музикална култура със средствата на усложнената хармонична система на Хиндемит.

Трета глава „*Естетическа мисъл и творчески тенденции при Луо Джунжун*“ се разглеждат творческите постижения на друг китайски

композитор, който за първи път прави опити с дванадесет тонови серии в песните и симфоничните си произведения. Успешната употреба на принципите на серийната музика в струнния му квартет и „3 концерта за пиано“ го окуражават и той пише художествени песни с 12 тоновата система. Показването на един коренно различен подход при композирането на музикални произведения представя пред читателя многообразието на стиловете и музикално изразните средства, които се опитват и прилагат китайските композитори в творбите си. Прогресията при хармоничното и ритмично изграждане на композициите е резултат от нарастване на напрежението на цикличните серии.

В **Заключението** са обобщени етапите на проникване и прилагане в музикалното творчество на западноевропейските музикални системи и отражението им сред едни от най-ярките китайски композитори. Пъстрата палитра на музикална изказност представят пред нас една непозната и далечна музикална култура, която търси и прилага най-добрите достижения на многовековната европейска музикална култура. Имитирането и черпенето на опит отвън намира своето продължение и изменение, съобразно душевността, светоусещането и претворяването на китайската лирическа поезия.

I. Актуалност на научната разработка

Избраната тема изисква от изследователя широки познания по музикална структура, хармоничен език, музикално изразни средства от една страна и познания по литература и изпълнителски опит, от друга. Докторантът е завършил литература и изкуство, така че има необходимата подготовка за да анализира аргументирано и в дълбочина съчетаването на толкова различни култури като светоусещане, като естетика и структура.

Фокусирането върху творчеството на едни от най ярките представители на китайското композиторско творчество има редица предимства пред Джу Пейбин, тъй като:

- анализира за първи път едни от най-ярките представители на музикалното изкуство на своята страна;
- разполага с възможности и познания за западноевропейските музикалните системи на 20-ти век, като представените анализи недвусмислено доказват неговата вещина при боравене с различните музикално изразни средства.
- има възможност за представяне на свой възглед за ролята и значението на китайските композитори в съвременното музикално изкуство на тази огромна страна.

II. Познава ли докторанта същността на проблема и изпълнява ли в труда си поставените цел и задачи

Джу Пейбин изследва многопосочно значението и ролята на авторите на художествени песни, тяхното творческо амплоа и композиторско майсторство. В един много стегнат и лаконичен стил авторът на Дисертацията представя убедително широката палитра на търсенията и постиженията на едни от най-ярките представители на китайското композиторско творчество.

III. Научни и научно приложими приноси

Приносните качества на труда са налице, тъй като това е изследване, което представя в исторически план зараждането и развитието на китайските композитори, техният нелек път в представянето и утвърждаването на съвременните тенденции в композиторското творчество. Представени са анализи, които са аргументирани и представят докторанта като един сериозен

и задълбочен учен, с богати теоретични познания и детайлно познаване на произведенията на авторите включени в научната разработка.

Ето защо, в заключение, изразявам своето положително становище за присъждане на научната и образователна степен „доктор” на Джу Пейбин, редовен докторант към катедра „Композиция”, ТКДФ към НМА „Проф. Панчо Владигеров“, София. Дисертационният труд има приносен характер като теоретична и научна разработка.

13.05.2019 г.

Благоевград

проф. д. изк. Йордан Гошев